

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ (ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ)

Α΄ ΤΑΞΗ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΛ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

(Επισημαίνεται ότι οι απαντήσεις που προτείνονται για τα θέματα είναι ενδεικτικές. Κάθε άλλη απάντηση, κατάλληλα τεκμηριωμένη, είναι αποδεκτή.)

ΘΕΜΑ 1 (μονάδες 35)

1^ο υποερώτημα (μονάδες 10)

1. Σ
2. Σ
3. Σ
4. Σ
5. Λ

2^ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Η πρώτη με τη δεύτερη παράγραφο του Κειμένου 1 συνδέονται αντιθετικά. Στην πρώτη παράγραφο γίνεται λόγος για τον διάλογο, ο οποίος στη συνέχεια αντιπαραβάλλεται με τον μονόλογο. Πέρα από το γεγονός ότι πρόκειται για δυο αντίθετες έννοιες, τη συνοχή διασφαλίζει η χρήση της διαρθρωτικής λέξης «αντίθετα», η οποία δηλώνει αντίθεση. Η αντιθετική σύνδεση επιτείνεται και από τη χρήση και άλλων αντίθετων λέξεων, όπως δημοκρατία - τυραννία, ένας - πολλοί κ.ά.

Η αντίθεση διαλόγου - μονολόγου διατρέχει όλο το κείμενο. Πρόθεση του συντάκτη είναι να υπογραμμίσει εξ αρχής τις διαφορές διαλόγου - μονολόγου, ώστε να καταδείξει στη συνέχεια ότι ο διάλογος στις μέρες μας είναι ουσιαστικά μια σειρά μονολόγων.

3^ο υποερώτημα (μονάδες 15)

να κάνει φιγούρα: να αυτοπροβληθεί, να επιδειχθεί

να μονοπωλήσει το μικρόφωνο: να μονολογήσει, να μην αφήσει άλλον να μιλήσει

ξεφτισμένα: ειπωμένα, χρησιμοποιημένα, συνηθισμένα, παρωχημένα

σκυταλοδρομία: εναλλαγή, ακολουθία, ανταγωνισμός

«φωτίζεται»: κατανοεί, καταλαβαίνει, ενημερώνεται, πληροφορείται

Πρόθεση του συντάκτη:

- Προβληματισμός του δέκτη
- Ενίσχυση του δηκτικού λόγου/ειρωνείας
- Η καταγγελία μιας αρνητικής κατάστασης

ΘΕΜΑ 4 (μονάδες 15)

Οποιαδήποτε άποψη διατυπώνεται από τους μαθητές/-τριες θεωρείται αποδεκτή, εφόσον μπορεί να συσχετιστεί/ τεκμηριωθεί με στοιχεία/ χωρία του κειμένου, χωρίς να δίνεται με τρόπο αυθαίρετο.

Θετικά αξιολογείται η προσπάθεια του/της μαθητή/-τριας να αναδείξει μέσα από την απάντησή του/της τον ρόλο του ιστορικο-κοινωνικού πλαισίου για τη διαμόρφωση στερεοτυπικών αντιλήψεων και να εκφράσει την προσωπική του / της άποψη σε σχέση με:

- την αντίληψη ότι οι άνδρες δεν κλαίνε ούτε κάμπτονται ψυχολογικά για την αγάπη μιας γυναίκας (που 'λεγε η μάνα μ' στη γειτονιά ότι τάχατες ήμανε άρρωστος απ' την κακουχία και γι' αυτό... Με βάζει πόστα και μου λέει, τόσοι και τόσοι πεθάνανε στον πόλεμο, άντρες και παλικάρια, κι εσύ κάθου και μωροκλαίς για μια γυναίκα; Θα βρεις άλλη και θα παντρευτείς και θα τα λησμονήσεις τούτα όλα.... Μ' έκανε και ντράπκα, γιατί ήμανε και μικρός ακόμα και του 'χα σέβας του πατέρα μ'. Και πώς να του το 'λεγα που απ' όσους είχα δει και πεθάνανε, κι απ' τα χέρια μ', και φίλους, εγώ μονάχα την Ανθή θυμόμανε.)
- την πεποίθηση ότι ένας άντρας, για να «νοικοκυρευτεί», πρέπει να παντρευτεί (Το 'μαθε κι η μάνα μ', και το βάλανε αμέτι μουχαμέτι να μου βρούνε νύφη, να παντρευτώ, να μου περάσει.)
- το στερεότυπο ότι ο «βαρύς» άνδρας δεν μιλάει πολύ (ήμανε απ' τη φτιαξιά μ' βαρύς και δενμίλαγα)

Η παρουσία των συγκεκριμένων στερεοτυπικών αντιλήψεων δικαιολογείται από το ιστορικο-κοινωνικό πλαίσιο του κειμένου, το οποίο, όπως μαρτυρά και η αναφορά στη Μικρασιατική Καταστροφή, διαδραματίζεται τον προηγούμενο αιώνα, όταν κάποιες κοινωνικές αντιλήψεις για τον άνδρα ήταν αρκετά διαφορετικές σε σχέση με σήμερα κ.ά.